

TOPONÍMIA ORONÍMICA I REPARTICIÓ SEMÀNTICA

Emili CASANOVA HERRERO

- 1.— Aquesta comunicació pretén ser una introducció a l'estudi del camp semàntic toponímic del relleu, i en conseqüència busca:
 - a) Traçar i definir un vocabulari dels apel·latius orònims relacionats amb la topografia i el relleu d'on s'ha nodrit la toponímia, uns ja antics hui fossilitzats i absents de la llengua comuna; d'altres vius compartint el seu ús com a apel·latiu i topònim; d'altres sols noms comuns, futurs topònims.
 - b) Comprovar els elements constitutius que el formen: arabismes, llatinismes, catalanismes, castellanismes i a través seu veure les etapes de penetració, formació o mort del topònim.
 - c) Contrastar-ne la repartició semàntica dins del P.V. i traçar les isoglosses lexiques del relleu, però no sols les dels topònims bàsics d'àmbit general sinó també els topònims localitzats en àmbits restringits i contrastar quins lexemes formats de topònims vivents ací són ja esmortits a Catalunya i a l'inrevés.
 - e) Els sufixos que modulen la repartició semàntica.

He de dir que m'aproxime al tema des d'una perspectiva lingüística.

Prescindiré ací d'altres aspectes interessants des del punt de vista lingüístic, però ja més coneguts i de configuració semblant a l'esquema que vaig donar en el treball «Aproximació a una toponímia d'aigües en català al País Valencià». Em referisc als punts següents:

- Creació i fixació dels orònims.
 - Estructures gramaticals.
 - Determinatius i qualificatius components dels orònims, així com tampoc no discutiré les interpretacions fantasmagòriques d'alguns erudits sobre alguns topònims.
- 2.— Entenc per orònim tot topònim la denominació del qual (apel·latiu, nom propi, determinatiu o qualificatiu) està relacionada amb el relleu: forma, alçada, naturalesa del terreny, grandària i situació, incloent-hi els noms comuns de la llengua que evoquen el relleu, indiquen elevació del terreny, parts d'una muntanya, depressions.. No hi tinc presents els orònims costers.
 - 3.— Un estudi d'aquest tipus s'enfronta a diversos problemes:
 - a) L'aspecte del relleu valencià d'altiplans i muntanyes a l'interior, de peus de muntanyes i planes que acaben en el litoral formant platges d'una quebrada configuració a

la zona septentrional, amb moltes valls i planells; amb una plana al centre i un dilatat conjunt de serres i valls al sud; de zona de confluència de dos sistemes l'Ibèric i el Bètic; de molta diversitat per a un territori petit.

- b) La importància de la topografia que condiciona la vida de l'home i fa que aquest reconega una lloc amb un nom.

Com que cada zona té unes condicions de vida a causa de l'aigua i de la configuració topogràfica, un mateix nom representa un significat, una realitat aproximada però distinta, fet que comporta que cada apel·latiu o topònim estiga arrelat al seu territori i siga difícil generalitzar amb exactitud una nomenclatura general per a tots. En les enquestes cada mot pren el significat en relació a la realitat que l'envolta.

Això explica la confusió de mots per a definir una o altra realitat segons zones i que, per exemple, un mot com muntanya solament es puga definir com a lloc que destaca de l'entorn circumdant sense indicar l'altura.

- c) En el camp de la microtoponímia es produeixen continuats i ràpids canvis que envelleixen els topònims. L'home busca motivació als noms; d'ací els molts noms metafòrics que viuen en l'àmbit familiar.
- d) La castellanització i l'empobriment lingüístic en les generacions joves.
- e) L'estat de la investigació toponímica, la falta de repertoris generals i de buidatges exhaustius actuals i històrics; dels mapes cartogràfics, escassos i de poc valor.

Açò impedeix traçar isogloses i anar a la segura.

4.— *Vocabulari*: La formació d'un vocabulari és el primer pas per a un estudi toponímic. He pogut reunir un corpus de més de 300 mots. Aquest, a grans trets, es podria classificar en 3 grups:

- 1) Mots propis o de temàtica topogràfica com *Puig*, *tossal* que s'acrecen amb els sufixos adequats.
- 2) Mots que per metaforització han agafat un valor topogràfic, de diverses maneres: *Bony*, *colló*, *arc*, *caporutxo*, *mugró*.
- 3) Determinatius o qualificatius que per designar reiteradament qualitats o situacions dels orònims acompanyen aquests fins que per elisió s'usen sols.

<i>tallat</i>	<i>Barcella</i>	<i>mollonera</i>
<i>cint</i>	<i>buscarró</i>	
<i>mascarat</i>	<i>morral</i>	

El meu treball s'ha basat en els reculls toponímics anteriors, en les meues recerques i en documentació posterior al XVIII.

Estic segur que la disponibilitat de nova documentació (*L'Onomasticon*, els *Atles lingüístics*, tesis com la de Lluís Gimeno); l'estudi de capes antigues de toponímia acreixerà el nombre d'aquests.

No especificaré, llevat dels casos que siga imprescindible, des de quan s'hi troben documentats. Els lemes sota els quals no pose exemples de topònims és perquè o no n'he trobat o perquè només viuen com a apel·latius comuns:

La relació és la següent:

—*Abrigall*: «Refugi entre roques».

—*Agulla*: La Serra de les Agulles. (La Safor).

—*Agut*: *Puig-Agut*. La Cuta (*Mossarabisme*).

—*Aiguavés*: «Coster i inclinació de terreny per on baixen les aigües».

—*Algepsar*: «Lloc d'on es trau o es fabrica algeps».

—*Alt*: «Petita elevació de terra, pujolet».

Alt de la Font Freda. (Vall d'Albaida).

Els alts dels Tascals (1750). Els Alts (Benifairó, Valldigna).

- Altell*: «Elevació petita de terreny».
L'Altell (València, Picassent) (S. XIV).
- Alter*: «Petita elevació del terreny».
Els Alters (La Safor);
L'Alter (Puçol).
- Alteró*: «Petita elevació del terreny».
L'Alteró (L'Alcúdia)
L'Altiró (Castelló)
- Altet*: «Petita elevació del terreny i turonet».
Altet de la Menora (Banyeres).
L'Altet (Agres).
- Altiplà*: «Meseta extensa i de molta altura».
- Angle*: «Racó o cantell».
- Arc*: «Construcció en forma de corba».
Pla de l'Arc (Llfría).
Arc de Cabanes.
- Arenal*: «Lloc d'arena».
L'Arenal (Borriol).
- Argamassa*: Les Argamasses (Vilarreal).
L'Argamassa (Cabanes).
- Arrim*: «Cingle, precipici».
- Arrimall*: Cingle (a la Safor).
- Assagador*: «Camí obert per a servir al pas del bestiar».
L'Assagador de ----- (Nules).
- Avenc*: «Espelunca».
Els Avencons (Evo).
- Badall*: «Escletxa».
- Baixada*: «Paratge inclinat en descens. Falda de muntanya».
- Balç*: «Roca o terreny de vessant vertical o quasi vertical. Cingle».
El Balceret. (Banyeres).
- Balma*: «Cova no gaire fonda formada per l'avançament d'una roca sobre un espai buit».
La Balma.
Sospalma: «balma poc fonda».
- Bancal*: «Feixa».
El Bancal Blanc (1647-Agullent).
- Barcella*: «Met. comparació amb recipients».
Penya la Barcella;
Alt ----- (Salem).
- Barrera*: «Paret o muralla».
La Barrera (Carrer d'Agullent).
- Bastida*: «Muntanya en forma de fortificació».
La Bastida (Moixent).
- Bolcadores*: Pic d'Agres.
- Bólo*: Pedra redona.
- Bony*: Met. «protuberància rocosa».
El Bony (Xilxes).
- Bosc*: El Bosquet (Moixent).
- Buc*: «Forat entre les penyes».

- Butzes: «Penyes que sobreixen en forma de panxa unflada».
- Buscarró: «Pedra de color groc vermellós amb vetes vermelles; pedrera de marbre».
 - El Buixcarró (Banyeres).
- Cabanyal: «Lloc de cabanyes».
 - El Cabanyal (Valencia).
- Cabeç: «Part més elevada d'un terreny rost».
 - Cabeç de Cantarén (Picassent).
- Cabeço: «Pujolet».
 - Cabeço Gordo (Ontinyent).
- Cabeçol: 1450 (Pego. Puçol. Llombai).
- Calderó: «Forats en forma de cadolla».
 - Serra Calderona (Lliria); Tossal Calderons (Canals).
- Camí: El Caminàs (S. XIV) Baix Maestrat.
 - Caminoi (Agullent) com a nom comú.
- Canadella: «Canyada de poca profundidad».
 - La Canadella (Agullent).
- Cantal: «Pedra de grossària variable, però de difícil maneig».
 - Cantal Gros (Pobla Tornesa).
 - Cantal Pla (Calp).
 - Racó de Cantal (La Valldigna).
- Cantalar: «Lloc de cantals».
 - Los Cantalassos (Peñíscola).
 - El Cantalar (Pego).
- Canyada: «Vall estreta, foia». La Canyada.
- Canyamar: Els Canyamars (Canals).
- Canyaret: El Canyaret (Paterna).
- Cap: «La part més alta d'una cosa».
 - Cap de la Mola Mitjanca. (Picassent).
- Capdamunt: «Extrem superior».
- Capollet: «Extremitat d'un cos».
 - El Capollet o Cabecet de l'Àguila (Banyeres)
- Caraputxo: «Caputxó d'abellatge amb què cacen el rusc de les abelles».
 - Caraputxo. Tossal de la Font de la Figuera.
 - Capurutxo (Maestrat).
 - Caraputxeta (Xàbia).
- Cara-sol: «Lloc on pega el sol».
 - El Carasol de les Ermites (Borriol).
- Carbonera: El Castell de Carbonera (Carrícola).
 - Rambla Carbonera (Castelló de Rugat).
- Carena: «Part superior d'una muntanya de perfil aproximadament horitzontal allà on s'inicien dues vessants». Castelló.
 - Querena.*
- Carrerassa: «Camí».
 - La Carrarassa (St. Jordi M.).
- Carreró: «Carrer de poca dimensió o estret».
- Carril: «Solc; carretera».
 - El Carril (Vistabella, Agullent: Pla dels Carrils).

- Castell: Castelló.
Castellonet.
- Castellar: «Caseriu».
Serra Castellar (Guadalest).
- Castellet: «Cap de roca ennegrit, que simulen una murada». (Nules).
«Munt de pedres que serveix de fita o terme en les finques rústiques». (Mall., Barc.).
- Catí: «Serralada».
Port de Catí.
Poble de Catí.
La Vall de Catí.
- Cau: «Madriguera».
Cau de l'arnet: Arnet: «Arç negre o arçot».
- Cerro: «Muntanya aspra».
El Cerro (1600) (Agullent).
El Cerro. Llombai.
- Cim: «Part més elevada d'una cosa».
«Especialment el punt més elevat d'una muntanya».
- Cima: «Cim de muntanya».
Cimarrons. (Llombai).
- Cingle: 1) «Relleix o faixa de terreny horitzontal o poc inclinat situat entre dues timbes».
2) «Espadat de roca que forma timba al cim o al pendent d'una muntanya».
El Cingle (Pobla Tornesa).
Cingle: «Tallat». (Lleida).
- Cinglera: «Cingle prolongat per una serra».
- Cint: «Cenyit».
Barranc del *Cint* (Alcoi).
- Clapa: «Petita extensió que es distingeix».
Les Clapes (La Pobla del Duc).
- Claper: «Munt de pedres».
El Claper (Algemesí).
- Clapissa: «Paratge de roques i pedreny produït generalment per l'acció corrosiva de les pluges».
«Badall horitzontal i pedregós entre roques planes».
(Maestrat).
- Clapissal. (Benicarló).
- Closa: «Paret o bardissa».
Puçol.
Les Closes (Pego), Almenara.
La Closa (Paterna).
- Cocó: «Cadolla».
El Cocó.
Cucó: El Cucó del Sapo (Valldigna).
Els Cucons.
- Codina: 1) «Capa de terra molt dura» (OR).
2) «Clot fet al camp, aljub (Tortosa).
3) «Palet de riera» (Lleida, Urgell).
Codina del Magre: «masia de Vilanova d'Alcolea».
- Codí: «Palet de riera».
Pedra codissa: «Palet».

- Colmo: «Cim de muntanya». Nom de Culmen. *Cormo* arriba a Puçol.
Colm: «Caramull».
- Colme: «Cim de muntanya» (Artana).
- Cormo (Castelló).
- El Colmo del Bassiet.
- Bassiet: «Escorrentia d'aigua que fa cap a una clotxa».
- El Colmo de Puni (Borriol).
- Coll: 1) «Muntanyola».
- 2) Pas de muntanyes.
- 3) «Pujol».
- 4) Collada (Castelló).
- Descollat*: «Collet poc marcat». (Cullera).
- Coll de Rates.
- El Coll (Alt Maestrat).
- Coll d'Alba.
- Collada: «Pas de muntanyes».
- «Depressió del terreny entre muntanyes veïnes».
- Collado: «Coll».
- El Collado (S. XIV-Dénia).
- Alcoi, Novelda.
- Colleret: «Cingle» (Tàrbena).
- Colló: «Recipient de l'arnés d'un ase».
- El Colló del Bou: «Roca a Segària» (Verger).
- Collons del Montgó: «Rocasses que recorden això».
- Coma: «Depressió més o menys pregona; Llanera en terreny de muntanya».
- Pego S. XVI/Pobla del Duc/Algemí.
- La Coma (Calp).
- Coma (Casariu de Relleu).
- La Coma Paterna.
- Ha mort com a apel·latiu, i sols viu toponímicament a moltes zones.
- Els Comelars (Elx).
- Conca: «Territori envoltat de muntanyes».
- «Terra baixa voltades de muntanyes».
- La Conca (Catarroja. S. XVIII).
- Cordelleres. Les Cordelleres «Serra recta amb una escala d'uns 40 bancals» (Agost).
- Cordó: «Sèrie de pedres o de pilots de morter».
- Faixa prima que es destaca amb relleu o sense, damunt una superfície llisa.
- Coronella: «La muntanya més visible».
- Puçol.
- Corral: La Corralissa (Alcora).
- Corriol: «Sendera».
- Costa: «Bancals formant costera».
- Les Costes (dec. 1551-Agullent).
- La Costera: La Marina.
- Cot: «Pedra».
- Cotes (S. XVI-Pego).
- Cova: Covalta.
- Covalet: «Cova gran». (Evo). NR.

- Covarxo. Els Covarxos (Alcora).
Els Covarxons (L'Olleria).
- Covatella: Covatella Almenara.
B. de les Covatelles: Nom d'unes penyes volades que fan cova dins un barranc (Benifato).
- Cresta: «Part superior d'una muntanya que forma la línia divisòria de 2 vessants».
= *carena*.
- Creuer: «Lloc on travessen 2 o més camins».
Creuera (Dénia).
- Creueta: La Creueta (S. XVIII): «Les fites o peirons eren en forma de creu».
- Cudol. Cudolar (Puçol).
- Cup: «Lloc on es trepitja el vi».
Vilavella.
Els Cubets (Agullent).
- Curull.
- Davallada: «Camí o lloc inclinat».
Devallades (S. XVI) Pego.
Vallada.
- Davallador: «Abaixador».
- Derrames: «Lloc on hi ha desprendiment de terrenys».
Les Derrames (S. XVIII, Agullent).
(En aquest cas, possiblement vinga del nom àrab *Marrames*).
- El Derroc: «Runa».
Almenara.
- Desert: «Lloc inhabitable per la seua carència d'aigua i de vegetació».
Desert de les Palmes (Castelló) Benicassim.
- Devesa: «Tros de terra abundant d'aigua i destinada al pasturatge».
- Drecera: «Travessa».
- Duna: «Muntanya».
Les Dunes de Guardamar.
- Empedrat: «Lloc de pedres».
L'Empedrat (Agullent, S. XVIII).
- L'Empedrola: «Zona de tossal». (Calp).
- Era.
- Erm. «Aspre, ermàs». Sort Erma (Agullent).
- Escaig: «Punta o entrant en un terreny».
Albaida S. XVII.
- Escala. L'Escalerola (Ontinyent, S. XIX).
- Escalada: «Rodal abanecat emplaçat al caent dels risclars del»
---de Bamba (Nules)
---de Micots
- Escalabró: Tallat.
de Palomera. (La Valldigna).
- Escaleta. L'Escaleta. (Evo)
L'Escaleta. (Paterna).
- Escull. L'Escull Negre. Penyes de L'Escull.
- Esgarranys: «Terreny molt quebrat».
Carcaixent:

- Esgolador*: «Lloc apte per a esvarar-se i redolar».
L'*Esgolador*. (Carcaixent, Agullent).
- Espadat*: «Penya-segat».
Serra d'Espadà
B. d'Espadà. (Beseit).
- Espenyador*: «Cingle, precipici».
- Espluga*: «Cova».
- Esquinal*: «Elevació mínima i acantonada». L'*Esquinal* (segle XVI).
Esquena: «Elevació mínima del terreny». (Alacant).
- Estret*. «Congost». Estret de les Aigües.
- Falda*: Les Faldes de Pedrín (Simat).
- Finestra*: Cova de les Finestres (Agullent).
Finestrat.
- Fita*: «Molló».
La Fita. (Agres).
- Foia*: 1) «Coster que es conrea i conté una sèrie de bancals escalonats (Morella).
2) «Clotada».
La Foia. (Agullent).
- Fondada*. La Fondà (Simat).
- Fondo*. El Fondo (Agullent).
Els Fondets (Benavites).
Fondó: De les Neus.
Dels Frares.
- Forat*: «Pas que travessa una muntanya o una roca».
Penya La Forata.
- Foradat*. Penya foradada.
Cova Foradons. (Xàtiva).
- Forc*: «Cruïlla».
Tres Forques.
Les Forques.
- Forcall*: «Estret de terra semblant a una forca».
Del 1600 (Albaida).
- Forna*: «Cova o Volta».
- Fos*. «Estret».
La Fou. La Fos (Ontinyent).
- Gaia*: «Porció irregular, triangular d'una cosa».
La Gaia. (Agullent, S. XVI).
- Galera*. «que té forma de galera».
Met.
- Gola*. *Goleró*. «Pas obert en un cingle».
El Goleró. (Canals).
- Gorg*. Gorgó (Llíria). Gorgo-róbio (Ontinyent).
- Gruta*.
- Hort*. Els Horts.
- Illa*.
- Llacorella*: «Pissarra».
Carrer Llacorella.
Albaida.

- Llenca*: «Tros de terra».
- Lligallo*: «Camí ramader».
- Llit*.
- Llogaret*. El Llogaret (Faura).
Lluaret. (Benifairó Valls).
- Lloma*: «Muntanya de poca alçada i de forma, planera o redonenca».
 La Lloma (Rafelbunyol); Lloma Plana (Albaida); Lloma Redona (Comtat);
 El Mas de la Lloma (Morella).
- Llombo*. El Llombo (S. XIV). (Ontinyent).
- Llosa*. La Llosa.
- Madriguera*. «Cau»
Les Madrigueres. (Dénia, Llutxent).
- Mamella*: Nom popular, dit per la gent a la penya en forma de.
- Marge*: «Graó de terra, sovint revestit de pedres i brosses que separa dues feixes situades a
 diferent nivell o que serveix per a evitar les esllavissades».
 «Vora d'un terreny que fa graó o desnivell».
- Margenada*: «Marge gros, especialment per la llargària».
 Bancal o feixa conradissa entre 2 marges. (Castelló).
Les Margenades (Evo).
- Marrada*: «Volta, desviació del camí dret».
 La — Agullent.
- Mas*.
- Mascarat*. El Mascarat. (Alacant).
- Massís*: «Conjunt de muntanyes més o menys definides per valls i que culminen en un o més
 cims».
 Massís de Montdúver. (Safor).
- Matissal*: Zona de mates.
- Mola*: «Tossal o penyalar elevat i de cim planer».
 De Segart.
 Del Frare (La Costera).
 Les Moles (Paterna, però de diversos molins).
 Penya de la Mola (Silla. S. XVIII).
- Moleta*: «Mola petita».
 La Moleta (Alt Maestrat).
 La Moleta (Atzúbia).
 Les Moletes (Simat).
 Tossal de la Moleta.
- Moll*. El Moll: Zona amb aigua (Morella).
- Mollana*. «Zona de terra tova».
 La Mollana: Terra sense pedra.
- Molló*: Pedra que indica una fita.
 El Molló de la Creu. (Safor).
 El Molló (Benaviste).
- Mollonera*: «Zona de mollons».
 Agres i Agullent.
- Mont*: «Muntanya». És arcaic i sol formar mots antics.
 Montcabrer; Mondúver; Montornés; Montgó; Montmajor; Montgordo (Nord).
- Montanya*. La Montanya Real (Agullent S. XVII).

- Montanyeta*: «Petita elevació del terreny, munt-».
Muntanyeta dels Sants
Muntanyeta de Cabrera.
- Morral*: «Massa de terra o roca prominent... que pel seu relleu o posició avançada té semblança a morro d'animal.
Pobla Tornesa».
- Morro*: El Morro del Porc (Banyeres). Diversos *Morros* (Xàbia). El Morret de les quebrasses (Confrides). Morreta Redona (Beniatjar).
- Mota*: «Paret-Elevació del terreny que serveix de dic».
Silla.
- Motxa*: «Pedra curta que servia per a formar la rebranca d'un portal.
Les Motxetes (Canals).
- Mugró*.
- Muntanya*: «Elevació del terreny prou alta i rosta per destacar-ne perfectament del terreny que la circumda.
Muntanya de les Creus (Safor); Muntanya de la Serreta Llarga (Vinalopó). Muntanya Negra. Muntanya de la Cuta.
- Muntanyeta*. Del Cup.
De la riera (Nules).
Redona.
- Muntanyar*. «Duna».
El Muntanyar (Alboraia).
- Muntanyàs*: «Munt d'arena congriat pel vent a la vora de la mar, desert.
Alboraia.
- Muntanyola*. Cognom.
- Muntell*.
- Muralla*.
- Nevera*. Cavitat en la muntanya on es reuneix i guarda neu per a l'estiu. Agullent.
Les Neveres (Banyeres).
- Olla*: «Gorg, lloc on hi ha més profunditat. Clot. Raconada a la vora del mar».
L'Olleria.
- Ombria*. L'Ombria (Atzúvia).
Les Ombries (Evo).
- Palafanga*. *Les Palafanges* (Alcora. Agullent).
- Pas*.
- Pedra*. *La Pedra Roja*.
Pedralba.
- Pedregal*. el Pedregal: Pla aglerat i rocós, hui tarongeral. (Canals).
- Pedreguer*.
- Pedrisa*. *La Pedrisa* (Alcora) Muntanya.
- Pedruscall*.
- Peiró*: «Pedrot».
el Peiró (Maestrat).
- Pena*: «Penya».
Penàguila. Penella. (Cocentaina).
- Penya*: «Elevació del terreny aïllat i menor que un puig».
Serra del Penyallar
La Penya

- Penya-Roja
 Penyagolosa
 La Penya de l'Hedra.
 Les Penyetes. (Agullent).
- Penyal: «Penya grossa o elevada».
 Penyal d'Ifach.
 El Grós.
- Penyascals. B. dels Penyascals. (Agullent).
- Penya-segat.
- Penyó. El Penyó d'Ifach (Calp).
- Penyot: «Roquisser».
 El penyot o pinyot de la malla.
- Petraira: «Pedrera».
 Agullent. S. XVIII.
- Pico: «Cim agut de muntanya».
 Pico Benicadell.
- Piquera. Lloc de piques o dipòsits d'aigua. La Piquera: (Alcora).
- Picadores: «Llosa de pedra on es picava espart».
 Segle XVII. Agullent.
- Picaio. Cim Picaio (Safor).
 Mont Picaio (Puçol).
- Pilonet: «Massís».
- Pinar. El pinar de Climemt (Agullent).
 Pinet.
- Pla. El Pla (Ontinyent)
 El Pla vell (Canals)
 nou
- Plana. Segle XVII. Agullent. La Plana.
- Planes. Planes (Poble).
 Les Planes (Agullent).
- Planell.
- Planet. Els Planets (S. XVII-Agullent).
 Pobra del Duc.
- Planissa. Albaida.
- Ponça: «Lloc situat de manera equidistant entre dos llocs».
 La Ponça. (Ontinyent. S. XVIII).
- Pont.
- Pontarró. Alcòra. *Puntarró*.
- Pontó: «Obra de pedra més gran que la claveguera i menys que el pont».
 El Pontó (Paterna).
- Port. El Portet.
- Portal.
- Portell. Poble.
 El Pla de Portellets (Simat).
- Portitxol. Llombai i Ontinyent.
- Prat.
- Puig: «Elevació del terreny més o menys rosta i formant cim que sobreix del terreny circumdant siga en plana o en massís».

- El Puig
 Puig Maigmó (Alacant)
 Puig-Mola (Safor)
 El Puig Campana
 El Puget.
 Abunda molt al P. V. designant un gran nombre de muntanyes. Unes vegades completat amb adjectius i d'altres sols.
- Pujada*.
Pujadès.
- Pujol*: «Puig petit».
 Els Pujols (Vinaròs)-Barranc.
- Punta*. La Punteta (Albaida).
 La Punta (València. Agullent).
- Puntal*: «Prominència d'un terreny que forma una manera de punta».
 Puntal de Matamoros.
 Puntal de l'Albella (L'Horta).
 El Puntal (Pobla Tornesa).
- Quebrantada*. Quebrantada de Micots. (Vilavella).
- Queixal*. El quixal (Buñol).
 El quixal. (Paterna).
- Quer*: «Roca».
 Querol.
 Querola (Morella, Muro).
- Raboseres*. Les Raboseres (Alcora).
- Racó*. Racó Escaleta
 Racó dels Parets.
- Raconada*. Pobla del Duc.
- Rajolar*.
- Rambla*. «Barranc».
- Rampinal*. Agullent.
- Ras*: «Altiplà sense arbres».
- Rasa*: «Cavim, vall».
- Rebalçadors*: Els Rebalçadors (Serra Nord).
- Recingle*. «Tancat»: cingle doble que fa escaló. (Evo).
- Reclot*. Serra del Reclot.
- Redonda*. La Redonda (Ontinyent S. XVI. Quatretonda).
- Relleu*. Relleu.
- Replà*. Els Replans (Canals).
- Replanell*. El Replanell. (Valldigna).
- Revolta*: Girada d'un camí.
 La Revolta (Agost).
- Riba*: 1) Porció de terreny costerat conreada a vora de marge.
 2) Margenada (Monòver).
 3) «Desnivell poc sensible del terreny».
 Ribarroja i Ribes Altes.
 Riba-grossa (Agullent).
 La Riba (Montaverner).
- Ribassal*. L'Alcora.

- Risc*. Risc del Frare.
Riscoi.
- Ribera*. La Ribera (Comarca).
- Risclar*. Els risclars de la Mallada: «esqueix formats per pedra sorrenca de coloració vermella». (Nules).
- Riscle*. Pic Riscle.
- Roc*: «Pedra, cudol».
- Roca*: Rocafort.
- Roglar*. Font del Roglar.
- Rogle*.
- Roquera*. La F. Roquera (Alcora).
- Rostària*: «Declivi, pendent».
Rota: «Tros de terra que era garriga i ha estat rompuda per a sembrar».
Les Rotes (Agullent i Dénia).
- Rúbia*: «Roca».
Gorgo-róbio.
Penya rúbia (Castellar).
(No, la Rúbia d'Agullent que ve d'Atzúbia).
- Rugama*: «Terreny ple de rugues».
Rugama (Benavites).
- Salina*. El Saler.
Les Salines.
- Salinera*. La Salinera (Almenara): No és on hi ha sal sinó on es posava sal a les bèsties en unes pedres planes dites Saleres.
- Salt*. Salt del Cavall.
Salt del Bou (Ontinyent S. XVIII).
- Saltador*. (El Saltador. Alcora).
- Secans*: «Terreny natural sec que no rep altra humitat que la de la pluja». Agullent.
El Secanet (Canals).
- Sedeny*. «Senda».
Sereny (Vilarreial).
- Segat*: «Terreny tallat».
- Sergalar*: «Regall obert a les muntanyes caracteritzat per grans blocs de pedra».
Planet
del racó (Nules)
Conillero.
- Serra*: 1) «Cadena de muntanyes o penyals que formen una cresta de cims aguts (sentit etimològic)»
2) «Cadena de muntanyes de poca extensió».
3) «Muntanya».
Poble.
Serres de Malacara.
La Serra Calderona.
Serra d'en Garceran.
- Serrada*: «Tros de pastura tancant amb paret de pedra seca».
1712. (Hui ja no es diu a la Vilavella).
- Serradal*: «Serrat llarg»; «duna al llarg de la Costa (Nord València, Castelló). Xilxes». Puçol.
- Serradell*: «Serrat petit».
Maestrat.

- Serralada*: «Cadena grossa de muntanya».
Serralada de les Palmes.
- Serralar*: «Cadena grossa de muntanya».
- Serralla*: Serreta.
Les serrales: tres grossos serrats d'esqueix.
- Serrallo*: «Sovalar».
Maestrat.
L'Alcúdia.
- Serrans*. els Serrans.
- Serrat*: 1) «Muntanya relativament petita».
2) «Cadena grossa de muntanya = serralada».
Maestrat.
- Serratella*. Agullent.
- Serrella*: Cova la Serrella (Banyeres).
La Serrella. (M.A.).
- Serreta*. Serreta la Neu (Banyeres).
La Serreta (Alcoi).
- Serretes*. Les Serretes (Sant Jordi M.).
- Sitja*: «Clot profund a la terra».
Albaida. S. XVII.
Les Sitges (Burjassot).
- Solada*. «La baga»
- Solana*. «Cara-sol».
Solana gran (Atzúbia). Agullent S. XV.
- Solana*. La Solana (Ontinyent).
Les solanetes. (S. XVIII-Bocairent).
- Solaret*. El solaret. (Morella).
- Soler*: «Sòl, terreny».
- Solsida*: «Esilavissada».
Les solsidés (Pobla Tornesa; Sant Mateu).
La solside (Buñol).
- Som(-o)*: Pic.
Somet (Novelda).
Somo (Bocairent).
- Sort*: «Classe de terra».
«Porció de terreny més o menys petit que no forma mas».
Les Sortanelles (Agullent. S. XVII).
Les Sorts.
- Sospedrada*: «Pared de pedra mamposta que fa de suport d'un marge».
Vall d'Albaida.
- Sot*: «Clot».
Sot de Paterna (finca de Xixona), de Colomina.
- Soterranya*: «Lloc amagat davall terra».
Bunyol.
Sotarranya (Ontinyent i Alcora).
- Soterrani*. Benidorm.
- Sopalma*. vegeu Balma.